

**MAUCHA LÁSZLÓ (1934–2010)**

DÉNES GYÖRGY

Budapest, Borbély u. 5. 1132



Súlyos veszteség érte a magyar karsztkutatást. 2010. október 28-án, 76 éves korában váratlanul elhunyt Maucha László geológus, karszthidrológus.

Már középiskolás korában lelkesen túrázott barátaival a Pilis, meg a Budai-hegység barlangjaiban. Miután a Műszaki Egyetemen mérnök-hallgató lett, ott az Ásvány- és Földtani Tanszék vezetője, Papp Ferenc professzor még jobban fölkellette többük érdeklődését a karsztok és

barlangok iránt, így 1954 tavaszán megalakították a Műegyetemi Barlangkutató Csoportot. Már az év augusztus elején megpróbálták bejutni Tersztyenyén a nagy karsztforrás barlangjába. Miután ez nem járt sikerrel, a csoportból heten, köztük Maucha Laci is, a Kis-Tohonya-forrás fölötti árvízi kitörési helyen kísérelték meg a bontást, és ott sikerült is bejutniuk a barlangba, melyet Vass Imréről neveztek el.

Papp Ferenc professzor örömmel látta tanítványai lelkesedését, és hogy azt a tudományos kutatás irányába terelje, elhatározta, hogy az általuk feltárt Vass Imre barlang közelében, a tanszék égisze alatt, kutató állomást létesít. Tervét sikerült is megvalósítania, 1957-ben már állt a Jósvalfői Kutatóállomás, amelynek rövidesen Maucha László lett egy évtizedre a vezetője. Ő maga köré gyűjtötte a csoport tudományos kutatásokért lelkesedő tagjait, és velük összefogva az állomást magas színvonalú kutatóhellyé fejlesztette, ahol önkéntes munkatársainak többirányú kutatómunkáját koordinálva, az évek során fontos tudományos eredmények születtek.

Nagy gondot fordított a fiatal kutatók oktatására, nevelésére, és nemcsak a Műegyetemi Barlangkutató Csoportban, amelynek ő lett a motorja és összetartója, de pl. a geológiai technikumnak a kutatóállomáson szakmai gyakorlaton lévő fiatal növendékei közül is többen az ő irányítása mellett ismerték meg a kutatómunka örömeit, és lettek utóbb maguk is kiemelkedő kutatók.

Maucha László útja a Jósvalfői Kutatóállomásról a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézetbe (VITUKI) vezetett, amelynek tudományos munkatársa, utóbb főmunkatársa lett, ahol nyugdíjba vonulásáig folytatta az Aggteleki-karsztvidék vízháztartásának kutatását. Számos karsztforrásnak három évtizedes hidrológiai adatsorát rögzítette, mérte a vízhozamokat, karsztvízszintet, kémiai összetételt, párhuzamosan a meteorológiai adatokat, a csapadékot, beleértve a hóvastagságot és annak vízgyenértékét, a léghőmérsékletet, légnyomást meg párolgási adatokat és még számos egyéb, a karsztvízháztartással összefüggő, azt befolyásoló adatot. Vizsgálta mindezeknek egymásra hatását és mindezt a földtani viszonyok függvényében. A nagyszámú adatok összefüggéseinek vizsgálata alapján számos, addig ismeretlen jelenség kutatását is megalapozták, mint pl. a Föld szilárd kérgének árapály-mozgását.

Fáradhatatlan kutatása számos új felismeréshez vezetett, amelyekről sorra jelentek meg értékes publikációi, beszámolt róluk nemzetközi kongresszusokon, hazai és külföldi tudományos fórumokon, így több

alkalommal a szombathelyi Karsztfejlődés konferenciákon is. Az 1989-ben Budapesten megrendezett 10. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszuson két figyelmet keltő előadást is tartott a klimatikus viszonyok és a beszivárgás közti összefüggés kérdéskörében. 1998-ban a VITUKI kiadásában „*Az Aggteleki hegység karszthidrológiai kutatási eredményei és zavartalan hidrológiai adatsorai 1958–1993*” címen több mint négyszáz oldalas kötetben jelentek meg sokoldalú mérési adatsorai és az azokból levont tudományos megállapításai.

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatnak alapító tagja volt, hosszú időn át választmányi tag és szakbizottság-vezető. Értékes munkát végzett a Társulat kiadványainak szerkesztőjeként is. Hosszú időn át volt tagja az elnökségnek, majd társelnökké választották. Társulati munkásságáért 1975-ben elnyerte a Herman Ottó-érmet, tudományos munkásságának eredményeiért pedig 1994-ben Kadić Ottokár-éremmel tüntették ki. 1998-ban a közgyűlés a Társulat tiszteleti tagjává választotta.

Maucha László munkájában pontos, alapos és megbízható volt, ugyanakkor lelke és motorja a Műegyetemi, utóbb Papp Ferenc Barlangkutató Csoportnak. Munkájával és szorgalmával mindenütt megbecsülést szerzett, közvetlen és derűs egyéniségéért pedig megkedvelték mindazok, akik megismerték Őt. Én magam is megtanultam a VITUKI-ban megbecsülni munkáját és tudományos eredményeit, szerénységéért, segítőkészségéért, igaz emberségéért pedig őszintén a szívembe zártam.

Sokunknak szívében, lelkében tovább élsz Laci, és példáddal neveled tovább a következő nemzedéket is, szorgalmas kutatómunkára és igaz emberségre.